

12

Het persoonlijke en maatschappelijke engagement

“Want Ik had honger en gij hebt Mij te eten gegeven. Ik had dorst en gij hebt Mij te drinken gegeven. Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen. Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed, Ik was ziek en gij hebt Mij bezocht, Ik was in de gevangenis en gij hebt Mij bezocht.”

Mattheüs 25, 35-36

de liefde doen

Jezus roept zijn volgelingen op om de wereld te veranderen. Dat is nogal een opdracht. Er zijn zoveel problemen in de wereld en de meeste daarvan zijn veel te groot voor wie dan ook om echt het verschil te kunnen maken. Maar God heeft ons niet geroepen om die opdracht in ons eentje uit te voeren. Als we worden gedoopt, worden we opgenomen in de Kerk: de familie van God, de geloofsgemeenschap, het Lichaam van Christus. Zo worden we uitgezonden om met de kracht van het evangelie de wereld te veranderen. We hoeven het niet alleen te doen en we kunnen het ook niet alleen doen. Maar verbonden in geloof, hoop en liefde kunnen we bergen verzetten.

Lees de DOCAT nummers 305-314.

Wat zegt de DOCAT?

- 1 Wat staat centraal in een christelijke gemeenschap?
- 2 Wat zet christenen aan tot sociaal engagement?
- 3 Met welke twee dingen geeft de Kerk ons volgens nummer 311 houvast voor ons engagement?
- 4 Wat doen bisschoppen, priesters en diakens voor leken gelovigen wat die niet voor zichzelf kunnen doen?

Gesprek

- 1 Denk jij dat iemand Christus echt kan navolgen zonder dat die persoon deel uitmaakt van de Kerk die Jezus heeft gesticht? Waarom wel of waarom niet?
- 2 Welke dingen kun je als christen doen om het "zout der aarde" en het "licht van de wereld" te zijn (Mattheüs 5, 13-14)? Wat zijn de dingen die ervoor zorgen dat het zout zijn kracht verliest of dat het licht onder de korenmaat wordt gezet?

Wat zegt de Bijbel?

- 1 Lees Mattheüs 25, 35-40. Wat zegt deze tekst over wat het inhoudt om God te dienen?
- 2 Wanneer we volgens Mattheüs 25, 44-45 er niet in slagen om voor mensen in nood te zorgen, voor wie zorgen we dan in werkelijk niet?
- 3 Lees Mattheüs 5, 13-16. Kan volgens Jezus het geloof van christenen een privéaangelegenheid zijn?
- 4 Lees Marcus 16, 15-16. Welke verantwoordelijkheid hebben christenen voor de hele wereld?

Actie

- 1 Probeer te ontdekken hoe God jou roept om in het dagelijks leven het zout van de aarde en het licht van de wereld te zijn. Bid dat je de genade mag ontvangen om je geloof in die situatie op een moedige wijze handen en voeten te geven.
- 2 Bedenk wat het betekent voor jou om deel uit te maken van een gemeenschap van gelovigen. Wens je dit ook voor anderen?

Reflectie

In verschillende brieven beschrijft Paulus de Kerk als het Lichaam van Christus (Romeinen 12, 4-5; 1 Korintiërs 12, 12-31; Efeziërs 1, 23; Kolossenzen 1, 18.24). Dit is meer dan een metafoor. Het is de geestelijke werkelijkheid van de eenheid van iedere gedoopte christen met Jezus Christus. Als iedere gelovige daadwerkelijk één is met Christus, dan is elke christen ook daadwerkelijk één met elke andere christen. Die eenheid omvat niet alleen de hele Kerk op aarde, maar ook de heiligen in de hemel en de gelovigen in het vagevuur. Deze weg naar de hemel, die wordt getekend door de opdracht om het zout en het licht te zijn in een duistere wereld, leggen we samen af als gemeenschap. Zo zegt de brief aan de Hebreëen: "Laten wij ons dan

aansluiten bij die menigte getuigen van het geloof, en elke last en belemmering van de zonde van ons afschudden, om vastberaden de wedstrijd te lopen waarvoor we hebben ingeschreven" (Hebreeën 12, 1).

- 1 Wie is jouw favoriete heilige? Waarom?
- 2 Paulus schrijft dat verschillende delen van het lichaam verschillende functies hebben, dus dat christenen geroepen zijn om verschillende taken te vervullen voor het welzijn van de Kerk. Met welk deel van het lichaam identificeer jij je, als je nadenkt over waartoe God jou roept op dit moment in je leven? Waarom?

Veel mensen vragen zich af of de Kerk wel “meegaat met de tijd”. De wereld ziet er nu heel anders uit dan 2000 jaar geleden. Wordt het niet eens tijd dat de Kerk wat achterstand wegwerkt..? Maar “anders” is niet automatisch “beter”. Dat is de mythe van de vooruitgang. Verwachten dat de Kerk “meegaat met de tijd” sluit niet aan op de fundamentele missie van de Kerk “om het werk van Christus voort te zetten” (Gaudium et Spes 3). De Kerk is daar waar God haar naartoe zendt, of de wereld dat nu aanvaardt of niet.

Het 2e Vaticaans Concilie zegt dat de Kerk de opdracht heeft “de tekenen van de tijd te doorzoeken en in het licht van het evangelie te interpreteren” (Gaudium et Spes 4). Deze opdracht wordt door sommigen verkeerd begrepen. De Kerk moet niet de moderne wereld begrijpen om zich aan te passen, maar moet de wereld begrijpen om zo de onveranderlijke waarheid van het evangelie uit te kunnen dragen. De Kerk beoordeelt de wereld vanuit de waarheid van het evangelie en niet andersom (zij beoordeelt niet het evangelie vanuit de gesteldheid van de wereld). Door deze onverzettelijke toewijding aan de waarheid nemen christenen vaak een impopulair standpunt in. Maar dat is precies wat Jezus zijn leerlingen vertelde wat ze konden verwachten.

Lees de DOCAT nummers 315-323.

Wat zegt de DOCAT?

- 1 Wat is het belangrijkste boek voor christenen? Welke andere belangrijke bronnen zijn er om het geloof beter te kunnen begrijpen?
- 2 Wat kan er niet in de leer van de Kerk veranderen? Wat kan er wel veranderen in de leer van de Kerk met de veranderende tijd?
- 3 Wat zijn enkele voorwaarden voor een verantwoordelijke betrokkenheid bij een politieke partij?
- 4 Wat zijn de drie voorwaarden voor betrokkenheid bij een niet-christelijke organisatie?

Wat zegt de Bijbel?

- 1 Wat zegt Mattheüs 18, 20 over hoe belangrijk het is om als christenen bij elkaar te komen?
- 2 Jeremia 29, 7 geeft instructies aan de Joden die in ballingschap in Babylon leven. Hoe kunnen christenen als ware burgers van de hemel deze instructies op aarde naleven?
- 3 Wat zegt Psalm 119, 105 over het woord van God? Wat moeten we volgens Psalm 1, 2 doen met het woord van God?
- 4 Lees Johannes 15, 18-21. Wat kunnen de leerlingen van Jezus volgens Hem van de wereld verwachten?

Gesprek

- 1 Voel jij je ooit alleen in je geloof in Christus? Waarom wel of waarom niet? Wat kan jou een gevoel van gemeenschap met andere christenen geven?
- 2 Hoe belangrijk is de Bijbel voor jou persoonlijk? Waarom?
- 3 Wanneer voelde jij het sterkst dat je bij de Kerk hoorde? Hoe ontstond die ervaring?

Actie

- 1 Leer Psalm 119, 105 uit je hoofd.
- 2 Lees deze week iedere dag 10 minuten in je Bijbel.
- 3 Volg deze week iedere dag het nieuws.
- 4 Probeer een verbinding te leggen tussen iets dat je in de Bijbel hebt gelezen en de actualiteit van het nieuws.

Reflectie

Toen God de Israëlieten uit hun slavernij bevrijdde en wegleidde uit Egypte, gaf Hij hun wetten om hen anders te laten zijn dan de andere volkeren. Na een verblijf van 400 jaren hadden de Israëlieten veel overgenomen van de Egyptische religie en cultuur. Israël uit Egypte laten trekken was iets anders dan Egypte uit Israël weghalen. Het doel van de vele wetten (die gingen over wat de mensen wel en niet mochten eten, hoe ze zich moesten wassen en wat rein of onrein was) was dat Israel geen heidense gewoonten meer zou aannemen, zoals ze in Egypte hadden gedaan. De wetten hielpen Israël in de wereld te zijn, maar niet van deze wereld. In het Nieuwe Testament heeft God zijn Kerk geen soortgelijke wetten gegeven om christenen van niet-christenen te onderscheiden. Maar we lopen wel hetzelfde gevaar dat we gewoonten van de wereld overnemen. We zijn geroepen om de wereld in te gaan en Gods goede nieuws te verkondigen,

maar we moeten oppassen dat we ons niet aan de wereld aanpassen. Dat is niet altijd even gemakkelijk en soms kan het verleidelijk zijn om jezelf af te zonderen om zo aan de invloed van de wereld te ontkomen. Maar met de hulp van de genade die we door de sacramenten ontvangen, het richtsnoer van de Bijbel en de steun en bemoediging van onze medechristenen, kunnen we gehoor geven aan de oproep van Paulus: “Stemt uw gedrag niet af op deze wereld. Wordt andere mensen, met een nieuwe visie. Dan zijt ge in staat om uit te maken wat God van u wil, en wat goed is, wat zéér goed is en volmaakt” (Romeinen 12, 2).

- 1 Vind jij het ingewikkeld om je als christen niet helemaal aan te passen aan de wereld? Waarom wel of waarom niet?
- 2 Wat doe jij om te voorkomen dat de wereld meer invloed op je leven uitoefent dan God?

In de geloofsbelijdenis van Nicea spreken we uit dat we geloven in de “ene, heilige, katholieke en apostolische Kerk”. Deze Kerk lijkt soms een beetje een tegenstrijdigheid, omdat we aan de ene kant weten dat “allen hebben gezondigd en allen zijn verstoken van de goddelijke heerlijkheid” (Romeinen 3, 23) en aan de andere kant erkennen dat “volgens ons geloof de Kerk ... onwankelbaar heilig” is (Lumen Gentium 39). Dus we hebben een volmaakt heilige Kerk die bestaat uit volslagen onvolmaakte mensen. Dat is goed nieuws voor ons! Immers Jezus is “niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars” (Marcus 2, 17). De Kerk zou ons niet echt verder kunnen helpen wanneer zij slechts zo heilig zou zijn als wij dat zijn, die hier op aarde haar leden zijn. Nee, de Kerk heeft de heiligheid van Christus zelf en daarom kan de Kerk ons op de weg naar heiligheid leiden. Het is belangrijk om het onderscheid te maken tussen de Kerk als geheel en individuele leden van de Kerk. Als we geconfronteerd worden met een medegelovige (en in het bijzonder als dat een herder in de Kerk is) die tekortschiet, of die ons teleurstelt, moeten we voor ogen blijven houden dat deze persoon net zoveel genade nodig heeft als wijzelf. We kunnen altijd vertrouwen op de Kerk van Christus, en zij zal ons nooit teleurstellen of ons op dwaalwegen leiden.

Lees de DOCAT nummers 324-328.

Wat zegt de DOCAT?

- 1 Kun je enkele criteria noemen voor constructief debat binnen de Kerk?
- 2 Wat is volgens nummer 327 nodig voor authentieke oecumenische of interreligieuze ontmoetingen?

Wat zegt de Bijbel?

- 1 Lees Lucas 10, 16. Hoe moeten we volgens dit vers het gezag zien van bisschoppen, priesters en diakens?
- 2 Wat zegt 1 Petrus 5, 1-7 over het uitoefenen van gezag door leiders van de Kerk en hoe lekengelovigen daarop moeten reageren?
- 3 Wat is volgens Johannes 17, 20-23 en Efeziërs 4, 4-6 de bron van de christelijke eenheid?

Gesprek

- 1 Wat is volgens jou een goede manier om kritiek op de Kerk uit te oefenen? En wat is volgens jou een verkeerde manier? Waarom?
- 2 Heb jij meegedaan aan oecumenische of interreligieuze ontmoetingen? Wat vond je positief aan deze ontmoetingen? En wat vond je minder?
- 3 Wat is belangrijk bij ontmoetingen met andere christenen of religies? Waarom?

Reflectie

Denk jij ooit aan de wederkomst van Jezus en het einde van de wereld? Soms lijkt het alsof er zoveel mis is met deze wereld dat het goed zou zijn als Christus nu zou wederkomen en daar een eind aan zou maken. De Bijbel biedt een andere benadering voor ons biddend uitzien naar de wederkomst van Christus in heerlijkheid. In het boek Openbaring ontvangt de schrijver Johannes een visioen van het hemelse bruiloftsfeest van het Lam Gods en de Kerk, zijn bruid. Het beslissende moment voor deze triomfantelijke bruiloft aan het einde der tijden is niet wanneer de bruidegom klaar staat. De bruiloft wordt gehouden wanneer de bruid, de Kerk, er klaar voor is. Openbaring 19, 7-8 vertelt: “Laat ons blij zijn en juichen en Hem de eer geven: de tijd is gekomen voor de bruiloft van het Lam en

zijn bruid heeft zich al klaar-gemaakt. Voor haar bruidskleed kreeg ze smetteloos, blinkend lijnwaad; zinnebeeld van de goede daden van de heiligen.” We hoeven misschien niet te wachten of dingen slechter worden voor Jezus wederkomt. Er wordt van ons verwacht dat we de Kerk voorbereiden voor het einde der tijden door onze daden van liefde. De Bruid is al heilig gemaakt, maar voor de hemelse bruiloft moet zij bekleed worden met de liefdevolle daden van haar leden.

- 1 Kun je enkele goede daden van de heiligen (nu of in het verleden) noemen? Hoe maken deze de heiligheid van de Kerk duidelijk?
- 2 Hoe is jouw relatie met de Kerk? Stel dat de Kerk jou ergens voor nodig heeft, wat zou dat zijn?

Actie

- 1 Bid deze week voor de paus, voor je bisschop en voor je pastoor en pastoraal team, dat God hen mag helpen om de oproep van 1 Petrus 5 te volgen.
- 2 Stel een lijst samen van “goede daden” van liefde die je komende week wil doen voor het “bruidskleed van de Kerk”.